

Vasküler demans hastalığı

İSVEÇ DEMENS MERKEZİNDEN BİLGİ FORMU

Vaskulär demenssjukdom • faktablad på turkiska

Damarlardaki hasarlar

Demans, düşünmeyi, planlamayı ve iletişim kurmayı güçleştiren bir dizi belirtilerin ortak adıdır. Beyindeki değişik hasar ve hastalıklar bu belirtilere sebebiyet verir. Vasküler demans hastalığı, beyin damarlarındaki hasar ve değişimlerdir, o nedenle bu hastalık kimi zaman damar demansı olarak anılır.

Vasküler demans hastalığı, demansa yol açan ikinci olağan sebeptir ve tüm vakaların 25–30 oranından sorumlu olduğu hesaplanmaktadır. Daha ileri yaşlarda, en sık görülen demans hastalığı olan Alzheimer hastalığıyla birlikte ortaya çıkması ender değildir.

İnme bir risk faktörüdür

Vasküler demans hastalığının ortaya çıkması değişik sebeplere bağlıdır. Sıklıkla bu hastalık inmenin ardından oluşur, yani kan pıhtıları, beyinde oluşan kanamalar ya da kireçlenme sonucu daralmış damarlar tıkanır. Tüm bu vakalarda beyinde ciddi oranda oksijen kaybı olur. Bu durumda ortaya çıkan hasarlar, günlük yaşamı farklı ölçülerde güçleştiren belirtiler oluşturur. Bu belirtiler, beynin hangi bölümlerinin hasar gördüğüne bağlı olarak kişiden kişiye farklılık gösterir.

Belirtiler farklıdır

Biraz basitçe şöyle de söylenebilir, şayet bu hasarlar beynin ön lobunda ise muhakeme yeteneği, içgüdü kontrolü ve konsantrasyon yeteneklerinde zaafiyet doğar. Beynin şakak lobunda oluşan hasarlar unutkanlığa, iletişim kurma ve yeni şeyler öğrenme gücüne yol açar. Beynin daha derin bölgelerinde, en kılcal damarlarında oluşan hasarlar ise genellikle hareketlerde yavaşlamaya, bir şeyler planlayıp bunları uygulama gücüne yol açar.

Stresin bu belirtileri sıkça güçlendirdiğini bilmek önemlidir.

Hastalık seyri sıkça merdiven basamağı gibi çıkış izler.

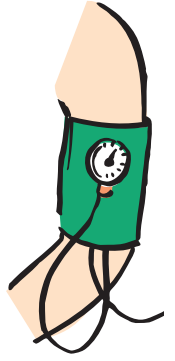
Demans hastalığı, genelde sinsice oluşur ve yavaş gelişir. Ama vasküler demans hastalığında belirtiler

sıkça aniden ortaya çıkar ve hastalık seyri bir merdiven basamağı gibi çıkış izler: kişinin sağlık durumu kötüleşir, bir süre stabil kalır ve ardından tekrar kötüye gider.

Erken tanı önemli

Vasküler demans hastalığı basit bir testle tespit edilemez. Bir dizi testler, muayeneler, hasta ve yakınlarıyla yapılan konuşmalar sonunda tanı konulur.

Demans hastalığı tetkiki genelde dört ile altı hafta süre alır. Doğru yardım ve tedavinin zamanında verilmesi için tetkikin en kısa zamanda başlatılması önemlidir.

Yeni damar hasarlarına engel ol

Vasküler demans hastalığını iyileştirecek hiçbir ilaç yoktur. Tedavi ilaç yerine beyinde yeni hasarlar oluşmasına engel olmaya yöneliktir. Kan pıhtısı riski arttığında kanı sulandırıcı ilaçlar verilir. Vakaların birçoğunda kan basıncını kimi zaman ilaç tedavisiyle düzende tutmak gerekir, çünkü yüksek kan basıncı inme riskini de artırır. Diyabetin de iyice kontrol altına alınması gerekir, çünkü bu hastalık beynin kılcal damarlarında hasara yol açabilir.

İyi bir yaşam için plan yapmak

Hastanın rahat ve anlamlı bir yaşam planı yapabilmesi için hastalığın ve belirtilerin neden ortaya çıktığının kendisine anlatılması önemlidir. Önleyici tedavinin dışında, toplumun sağlık ve bakım hizmetlerinden sağlanacak olan yardımcı gereç ve bir dizi diğer destekler hastanın günlük yaşamını kolaylaştırabilir.

28 Nisan 2016 • İsveç Demans Merkezi©

Baska dillerde hazırlanmış daha fazla bilgi formları sveç Demans Merkezinin web sayfasından çıkartılabilir:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Gävlegatan 16, 113 30 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se